

ŽENA

SIMONIDA MILOJKOVIĆ

■ Laguna ■

Copyright ©2016, Simonida Milojković
Copyright ovog izdanja 2016, LAGUNA

*Hvala vam što verujete u mene, što me podržavate
kad god krenem iz početka, u neku novu životnu ili
poslovnu avanturu.*

*Hvala vam što me volite kad sam dobra, a posebno
hvala što me volite i kad nisam dobra.*

*Hvala vam, dragi moji roditelji – mama Danice
i tata Mileta.*

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

I

On je pričao na italijanskom, a ja sam ćutala na srpskom.

– *Vuoi farmi un pompino per 30 euro?*

Odmahnula sam glavom.

– *Vuoi farmi un pompino per 50 euro?*

– Da, mogu da ti popušim za 50 evra – oćutala sam, pogledala ga pravo u oći i nasmešila se.

– *Fatti trovare svestita.*

– Može, brate, svući ću se i gledaćeš me голу dok ti pušim – opet sam oćutala, uz novi, još širi osmeh.

Pružila sam mu ruku u znak sklopljenog posla, uzela novćanicu od 50 evra, podigla je prema ulićnom svetlu i, utvrdivši da je prava, stavila je u tašnicu.

Razmišljala sam o tome kako su muškarci mnogo slobodniji u izražavanju svojih seksualnih želja kada su daleko od kuće.

Uhvatila sam ga za ruku i povelala ka svom stanu.
 – *Vorrei guardarti mentre lo fai* – objašnjavao je.
 – Ma, to što voliš da me gledaš je sasvim u redu –
 opet sam očutala na srpskom i čvršće mu stegla šaku.

Okrenuo je lice ka mom, a pogled mu je zalicio na pogled zaljubljenog čoveka.

Muškarci vole kad ih držiš za ruku. Kao kada su bili dečaci, pa ih je neka devojka držala za ruku. Muškarci su večiti dečaci. Lepo je igrati se sa dečacima.

*

Najlepše je igrati se sa čistim dečacima, pomislila sam dok sam četkicom i pastom za zube brisala blagi ukus finog sapuna, jedinog mirisa koji mi je nakon pružene usluge ostao u ustima.

Oženjen je već četiri godine, ispričao mi je nakon odrađenog posla. Žena mu je trudna, čini mi se da je rekao da je u sedmom mesecu. Blago njoj. Doći će joj sutra zadovoljen i nasmejan, sa blagom grižom savesti zbog koje će biti još bolji prema njoj. I mene i sinoćnju strast spraće sa svog tela istim onim finim sapunom. Ljubiće je po stomaku, osluškivati otkucaje bebinog srca, tepaće joj i reći da je voli najviše na svetu. Prićaće joj o poslovnom putovanju u Srbiju, tu zemlju siromašnih i nasmejanih ljudi koji tugu nose sakrivenu u unutrašnjem džepu kaputa. Kao stari, požuteli, na četiri ivice ispresavijani dokument,

pomirljivo i dostojanstveno nose svoju tugu. Vade je samo u kafani, zajedno sa novčanicom koju pružaju muzičarima da im sviraju baš onu pesmu čije se reči najoštrije i najdublje zabadaju u srce. Da, takvi su Srbi. Muzikom kidaju kraste sa svojih rana, a onda ih inspiraju ljutom rakijom.

Blago njoj. Da li je svesna koliko je srećna, pitala sam se dok sam ga ispraćala iz stana.

Primakla sam stolicu regalu, popela se i sa najviše police, iz gomile naslaganih džempera izvukla onaj žuti, najstariji. Razmotala sam ga na krevetu i na svežanj novčanica spustila novih 50 evra. Tri puta sam prebrojala – 5.550 evra. Još malo pa ću skupiti čitavih 7.000 evra. Novac koji će mi promeniti život. Novac kojim ću kupiti sreću.

II

– Papagaja uvek drži u visini svojih ramena. Tako je ravnopravan sa tobom i dobro će se osećati. Ako ga postaviš iznad sebe, gledaće te odozgo i pomisliće da je veći od tebe. Kad podigneš ruku ka njemu da ga pomiluješ, uješće te, ma koliko da te voli. E, kad se to dogodi, uhvati ga rukama i nežno spusti na zemlju, kraj svojih nogu. Pusti ga malo da te gleda odozdo. Kad nakon toga spustiš šaku ka njemu, neće te ujesti. Naprotiv. Umiljavaće se i popeće ti se na ruku. E, tako je i s ljudima – govorio mi je deda.

Radio je kao dreser u cirkusima i mnogo je puto-
vao. Sećam se da sam kao dete otvorenih usta slu-
šala njegove mudre priče. Sve sam ih upamtila, ali
nijednu nisam primenila u životu. Pogotovo ne ovu
o papagaju.

*

– Mogu li da dođem večeras?

– Dođi, slobodna sam – rekla sam Draganu, a srce
mi je brže zakucalo.

Dragan je bio drugačiji od ostalih mušterija. Pre
odlaska u krevet želeo je da popijemo piće, da popri-
čamo. Govorio je o sebi, prepričavao mi događaje iz
života i probleme na poslu; pitao me je za mišljenje,
a ja sam se osećala veoma važno dok sam mu savete
prosipala kô iz rukava. Nikada ni sa kim nisam bila
toliko pametna kao sa Draganom. Inspirisao me je i
podsticao da ono najbolje iz mene proklija.

Tokom seksa bio je veoma nežan. Ljubio me je,
grlio me i tepao mi. Nakon što bi svršio, nastavio bi da
leži pored mene, mazi me po leđima i ljubi po vratu.

Ostali bi skakali kao opareni i s grimasom gađenja
i samoprezira na licu trčali u kupatilo da se istuširaju.
Čula bih kako grguću vodu u ustima i pljuju u lavabo.

– Eh, kad bi znao koliko se tek ja sebe gadim što
moram da spavam sa tobom. Koliko tek ja svoje telo
mrzim, koliko je tek meni sve ovo odvratno – oćutala
bih gledajući u najvišu policu na regalu gde se nalazi
žuti džemper u koji ću, kad skot izađe iz stana, staviti
najnoviju novčanicu od 50 evra.

Za razliku od drugih, Dragana bih ja nagovarala
da ode u kupatilo. Smejala sam se dok je govorio:
„Ne želim da te sperem sa sebe“, i trčala u kuhinju

da mu, dok se tušira, spremim večeru i otvorim flašu vina. Trudila sam se da ga napijem, jer onda ne bi smeo da vozi do svoje kuće, pa bi ostao da spava kraj mene.

Radio je od sedam, a ja sam ustajala u pet da se istuširam, obrijem po celom telu, da nema ni jedne jedine dlačice, da se našminkam, mlekom za telo omekšam kožu, isfeniram gustu, crnu, dugu kosu; da mu ispržim jaja sa slaninom, skuvam kafu i sve to serviram na lepom, belom, uštirkanom stolnjaku. Stavila bih i vazicu sa ružom nasred stola, a onda legla kraj njega, privila mu se uz telo i probudila ga poljupcem.

Uživala sam da ga gledam dok doručkuje. Halapljivo je trpao u usta velike zalogaje hrane, ali ih je dugo, dugo žvakao i, dok su mu se sokovi slivali niz grlo, zadovoljno dizao glavu mumlajući: „mmmm“. Posmatrala sam kako mu bubre vene na slepoočnicama dok snažno žvaće, a on je mene gledao zahvalno; očima nahranjenog čoveka.

Ne pamtim datum kada je prvi put došao kod mene kao muškarac kod prostitutke. Ali tačno znam kada smo počeli da se zabavljamo. Bio je 20. jul. Pružio mi je 50 evra, a ja sam pogledala u njegove oči, pa u novčanicu, pa u njegove oči, pa u vratanica najviše police na regalu iza koje se krije žuti džemper, pa u 50 evra, pa u njegove oči.

– Vрати te pare u džep – rekla sam i spustila novčanicu na beli uštirkani stolnjak, između šoljice

domaće kafe i vrelog tiganja iz kog su se pušila jaja sa slaninom šireći oko sebe miris doma.

Otišao je na posao i nakon dva sata mi poslao poruku: „Volim te.“ Odgovorila sam mu: „I ja tebe.“ Uzvratio je: „Šta i ti mene? Reci!“

„Reći ću ti uživo.“

„Ne, odmah mi reci.“

„Reći ću ti kad dođeš s posla kući.“

„Mojoj kući?“

„Da, tvojoj kući na mojoj adresi.“

Četrdeset dva minuta i trideset četiri sekunde je prošlo dok mi nije odgovorio: „Važi.“

Poskočila sam od sreće i počela da igram po kući.

Kuću, zapravo, iznajmljenu garsonjeru, šest trolejskih stanica udaljenu od centra Beograda, činila je jedna jedina prostorija u kojoj je kuhinja šankom odvojena od trpezarijskog stola iz kojega ona šesta stolica nikada nije mogla da se izvuče jer je bila tik uz krevet, takozvani francuski ležaj, preko puta kog se nalazio veliki regal koji je zauzeo ceo zid, od poda do plafona. U taj regal iz 1978. godine – majčin nekadašnji miraz koji mi je dala kada sam se preselila u Beograd – smestila sam i televizor, u širok i predubok otvor, pravljen prema tadašnjim modelima TV prijemnika. Regal je imao i deo u staklu, takozvanu vitrinu, gde sam poređala šest kristalnih čaša i pet šoljica za kafu od finog austrijskog porculana. S leve i desne strane televizora bili su ormari sa ofingerima

za kačenje garderobe. Malo iznad toga nalazila se polica za stvari koje se nose te sezone. Skroz gore, ispod samog plafona leti je stajala zimska odeća, a zimi letnja. I ušuškan, među nesezonskom garderobom, moj žuti džemper.

III

„Izvini, napao me ovaj virus što sad vlada, drhtim od temperature. Baš mi je loše. Ajd, molim te, da se vidimo za sedam dana, kad prođe. Isto vreme, isto mesto. OK?“, poslala sam istovetnu SMS poruku na brojeve oba klijenta zakazana za to veče.

Prvi, onaj pristojan, odgovorio je sa „OK“. Sa drugom je već bilo komplikovanije.

„Jebiga, gde baš sad da te uhvati virus?! Što mi ranije nisi javila, jebote?! Ženi sam složio priču da sam na putu, jebote, hteo sam što duže da budem sa tobom... Gde sad da blejim do šest ujutru?!“, odgovorio je, a ja sam oćutala, naravno na srpskom: „E, baš me jako zabole dupe gde ćeš ti da blejiš do šest ujutru.“

Poslala sam mu poruku na engleskom: „*Sorry*“.

Srbi engleski jezik koriste u tri situacije: kad nisu dovoljno obrazovani da uspešno baratajući

maternjim jezikom kažu to što misle, kad se stide da kažu to što misle i kada lažu.

*

Domaća pileća supa pušila se iz lonca, a u plehu u rerni cvrčale su krmenadle poređane preko krompirića, kada se Dragan pojavio na vratima. Pružio mi je buket crvenih ruža.

– Cveće! Za mene?! Stvarno za mene?! – jedva sam zadržala suze grleći ga obema rukama: – Pa, meni nikada niko nije poklonio cveće. Hvala ti, ljubavi moja. Puno ti hvala.

– Stvarno ti niko nikada nije poklonio cveće?! Ne mogu da verujem.

– Stvarno. U stvari... jeste. Jedan dečko mi je u osnovnoj školi poklonio buket maslačaka, ali su brzo uveli. Znaš, maslačak živi samo kada je na slobodi, odbija da bude zarobljen u vazi. Zato ga i volim.

– Tog dečka i dalje voliš?

– Ma ne, bre, ludice, maslačak i dalje volim.

– Ma daću ja tebi maslačak – zasmejao se, obgrlio me oko struka, dogurao do kreveta i bacio na dušek. Odskočila sam, a on se zacerekao i legao svom težinom preko mene. Golicao me je i grlio, grickao po ušima, obrazima, usnama, a ja sam jedva dolazeći do daha vikala:

– Ej, izgoreće krmenadle! Ajd prvo da jedeš!

– Tebe sam gladniji!

Izmigoljila sam se i na kolenima krenula ka šporetu.

– Čekaj bar da isključim rernu!

Ne puštajući me iz ruku, puzao je za mnom i užurbano me svlačio. Završili smo na tepihu, goli, spojeni, zadihani i srećni.

*

– Ovako lepu pileću supu nisam jeo... sigurno dvadeset godina. Baba mi ju je kuvala dok je bila živa. Posle sam u domu dobijao neku bledunjavu, bljutavu. Kasnije sam sâm sebi spremao onu iz kesice. Hvala ti što si mi skuvala pravu domaću supu.

– Hvala ti, ljubavi, što imam kome da je skuvam – oćutala sam, a da bih izbegla neprijatnu tišinu izdeklamovala sam mu recept:

– Najbolja supa se kuva od pilećih leđa. Ja stavim dva komada, četiri šargarepe, pola većeg celera, tri peršuna, paškanat i veliku glavicu crnog luka koju obavezno pre toga malo zapečem na ringli preko folije. A vodu naspem preko svega toga tek da ogrene. E, onda supa bude kvalitetna i jaka. To ti je najbolji lek za prehladu... je l' znaš? Ljubavi, zlato moje, pa ti si zaspao.

Sedela sam na krevetu, a on je ležao glavom ugnežđen u moje krilo. Zadremao je, a ja sam, što je nežnije moguće, šakama obgrlila njegovu glavu

i čuvala je kao najveće blago koje sam ikada držala u rukama.

Posle skoro sat vremena se promeškoltio, a ja sam ga pažljivim, sporim, milimetarskim pokretima pomazila. Šakama zadržim od pitanja da li sam dovoljno duboko uvukla kandže. Da ga ne posečem ovim što sam pustila da mi izraste na vrhu svakog prsta ne bih li se zaštitila od ljudi. Da ga slučajno ne ogrebem po obrazima ovom mojom zadebljalom kožom.

Svud po telu mi je koža kao na tabanima. Znaš ono kad dugo ideš bos po kamenju i betonu, pa ti koža odozdo zadeblja. Sam organizam to napravi da bi zaštitio meso od novog povređivanja. Takva ti je moja koža po celom telu. Debela. Ne propušta ni bol od udarca, ni prijetnost od maženja. A deluje nežno i negovano, ta moja koža sedam santimetara debela.

Zaista, hoću li umeti da milujem, a da zadebljanom kožom ne ogrebem i kandžama ne porežem tog usnulog, prelepog, tamnopuslog muškarca? Tog nekadašnjeg desetogodišnjaka kog su dve sirene tokom noći bacile u svet odraslih. Prva sirena, policijska, sa lisicama na krvavim rukama izvela je oca iz kuće. Druga, sirena hitne pomoći, odnela je telo majke.

IV

Cela država je plakala kada sam se rodio. Zaplakao sam i ja, odmah po dolasku na svet, kô da sam znao šta me tu čeka. Moj plač je nadglasala sirena, a potom i jecaji babice i doktora. Zaplakala je i moja majka, verovatno jedini građanin Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koji je u tom trenutku plakao od sreće.

Rodio sam se 4. maja 1980. godine u 15.05.

Svet je tog časa napustio Josip Broz Tito, a ja sam upravo stupio na scenu.

I nije nam to jedino zajedničko. Veliki sin naroda i narodnosti Jugoslavije i ja delili smo i isto ime. Iako sam rođen u Valjevu, gradu u srcu Srbije, otac mi je dao ime Josip. Time je valjda hteo da dokaže svoju lojalnost partiji i ideologiji i nakon smrti predsednika.

Naravno da sam bio jedini dečak sa takvim imenom u prečniku od bar trista kilometara! I naravno da je uz to ime usledio i nadimak – Tito! Nadenuli su mi ga, uz podsmeh, tek u šestom razredu osnovne škole, a ja sam

do tada već naučio da se branim i od zveri i od ljudi. Ali ni do danas nisam naučio da ih razlikujem.

*

Prvi rođendan mi nisu slavili. Nisu ni drugi. Niti treći. Pa kako da se raspali roštilj, mesi torta i pale šarene svećice, zovu gosti i pušta muzika na najtužniji dan u godini, dok obezglavljeni narod, paralisan strahom od budućnosti još plače za neprežaljenim vođom, a sirena svira li svira diljem tadašnje domovine tačno u 15.05?

Samo je deda, očev otac, na taj dan krišom dolazio u kuću čim tata ode na posao. Poklanjao mi je najlepše italijanske igračke. Naručivao ih je od švercera koji su dvaput mesečno odlazili na pijacu Ponte Roso u Trstu. Među gomilom *Levi's* farmerki, *Ray-Ban* naočara i *Robe di Kappa* majica u torbama, našli bi se uoči četvrtog maja i automobili na baterije, lego kocke, fudbalska lopta, svetleći pištolji sa kaptama i nekoliko pravih pravcati čokolada koje su se same topile u ustima šireći miris i ukus pravog kakaa, za razliku od šećernih tabli koje su se prodavale na tržištu Jugoslavije.

Moj deda je bio fašista. Početkom 1943. godine, lepi dvadesetpetogodišnji Italijan stigao je u Dalmaciju kao okupator. Godinu dana kasnije imao je isti broj metaka u pušci i dva komada neupotrebljenih bombi kašikara, od ukupno dve zadužene u kasarni u Rimu. Nakon tri godine, od kojih je godinu i po proveo u zarobljeništvu, imao je i burmu na ruci. Moju babu Dragicu sreo je na plaži, zaljubio se i oženio se njom. Nakon godinu dana pečalbarskog života u Dalmaciji, njih dvoje, sa tromesečnom bebom u

rukama, stigli su u Valjevo. Do tada ljuta porodica devojke koja je udajom za okupatora uvredila i obrukala ne samo familiju, već i tekovine NOB-a, prigrllila je muško unuč, ćerku i zeta kome odmah nadenuše nadimak Fašo, od milja izveden iz reči „fašista“.

Upravo tom mom dedi Fašu otkrio sam pred četvrti rođendan da baš i ne uživam u automobilčićima, pištoljima i loptama i da priželjkujem da mi iz Italije naruči veliku lutku koja kaže: „Mama.“ Nasmijao se i upitao me:

– *Che cosa fa un ragazzo con la bambola?!*

– *Non sono un ragazzo, io sono una ragazza!* – začuđen njegovim pitanjem: „Šta će dečaku lutka?“, odgovorio sam mu da ja nisam dečak, već devojčica.

Deda Fašo i ja smo oduvek pričali na italijanskom. Ali samo kada smo sami. Samim tim što smo pred drugima krili da ja znam dedin jezik, sklopili smo neki tajni savez kog sam, iako mali, bio veoma svestan kada sam mu naručio lutku iz Italije.

I dobio sam lutku. A s njom i batine.

*

Tromesečna beba koju su deda i baba doneli iz Dalmacije, izrasla je u mog oca. Mora da sa nasleđem – sin fašiste, nije bilo lako odrastati tih posleratnih godina.

Nikada nije pričao da je u dečjoj igri partizana i Nemaca, njemu uvek bila dodeljena uloga Nemca. Prečutao je i da su ga školski drugari gađali grudvama zemlje i kamenjem tokom izleta u spomen-park posvećen borcima iz Drugog svetskog rata na brdu Vidrak kraj Valjeva. Uzalud je, onako mali, u podnožju velikog

spomenika, zamuckujući, kroz suze objašnjavao da njegov tata nije obesio heroja Stevana Filipovića. Nikada se nije žalio da je svaki veliki odmor presedeo sam u učionici i da nije smeo da izađe u školsko dvorište gde bi ga deca dočekivala uzdignute desne ruke uz pogrđni pozdrav: „Hajl Hitler! Hajl Musolini!“ Ne, nikada ništa nije pričao, niti se žalio; sve sam mnogo godina kasnije čuo od drugih.

*

Nije tačno da žrtva neminovno saoseća sa drugom žrtvom i identifikuje se sa njom. Paradoksalno, ali nažalost tačno i mnogo puta potvrđeno – žrtva se lakše identifikuje sa dželatatom.

V

– *Ćao, amore, ćao, ljubavi, ćao, amore, ćao i piši mi...*
 – pevao sam i igrao na stolici, vrckajući kao pevačica Izolda Barudžija. Ona i Vlado Kalember sutradan su u Luksemburgu predstavljali Jugoslaviju na *Evroviziji*, a ja sam obukao maminu suknju, navukao je do pazuha da deluje kao haljina, obuo njene cipele na štiklu, namazao crveni karmin na usne i rešio da svojoj porodici napravim priredbu povodom svog četvrtog rođendana.

– E, stvarno si šašav, Josipe! Izuvaj se da mi ne iskriviš štikle! – nasmejala se majka pružajući mi viljuške miksera da sa njih poližem šlag i vratila se u kuhinju da završi filovanje moje rođendanske torte.

– I napravi malo pauzu sa tom pesmom *Ćao, amore*, sat vremena vrtiš jedno te isto. Ajd, ljubi te majka, pusti kasetu *Pozitivna geografija*! – doviknula je mama iz kuhinje.

– Da. Pusti, molim te, Bajagu i Instrukture – doviknula je iz svoje sobe i Vesna, moja sestra od tetke koja je iz

sela došla kod nas da stanuje i školuje se u Valjevu. I ona je, kao sve devojčice, bila zaljubljena u tog Momčila Bajagića Bajagu.

– Hoću, mama. Evo još samo jednom *Ćao, amore*, pa puštam Bajagu.

Samo što sam se popeo na stolicu i zapevao, tata je ušao u sobu i dreknuo iz sveg glasa:

– Na šta to ličiš?! Jesi li normalan?! – grubo me je, skoro bacivši, spustio na pod. – Skidaj haljinu i štikle i brzo speri tu šminku. Marš u kupatilo, kad ti kažem!

Kada sam umiven i obučen u svoju regularnu odeću ušao u dnevnu sobu, baba i deda su već bili stigli i pili su kafu. Na stolu je stajala torta sa četiri upaljene svećice, a ja sam gledao u veliku kutiju, uvijenu u šareni papir, na trosedu kraj dede. Duvajući u svećice, snažno sam zažmurio i pozeleo da je u njoj baš onaj poklon koji sam mu i naručio.

Pažljivo sam odvio šareni papir, otvorio kutiju i izvadio najlepšu lutku koju su moje oči ikad videle. Ta lepota duge plave kose, u roze haljini od tila, pogledala me je pravo u oči kad sam je uspravio i rekla: „Mama.“ Prigrlio sam je i počeo da je ljubim, kada je otac skočio, grubo mi je istrkao iz ruke i bacio dedi u krilo.

– Nosi ovo tamo odakle si doneo! Jeste li vi svi ovde ludi?! Josipa danas zatičem našminkanog i u haljini! Lepo ga je majka opremila za rođendan. A deda mu kupuje lutku! Jeste li skupa pobjegli iz ludnice?! Vidite li da je ovo muškarac?! Muška-rac, a ne devojčica?! – drao se otac, a ja sam brže-bolje počeo da branim porodicu i ujedno objašnjavam tati:

– Ali, tata, ja jesam devojčica. Nisam muškarac.

Htedoh da kažem i da mama i deda ništa nisu krivi, da sam lutku lično ja tražio i da sam se danas sam obukao, kada je očeva šaka poletela ka mom obrazu i oborila me na pod. Čuo sam snažan i praskav udarac glave o parket, a zatim i vrisak majke.

Pridigao sam se praveći se da me ništa ne boli i rekao: „Izvini, tata.“

Ohrabren mojom reakcijom, pružio mi je rođendanski poklon, plastični mitraljez na baterije i, pogledavši u dedu, poručio mi:

– Evo ti, da braniš sebe i zemlju od neprijatelja.

Sa kasetofona su se čule Bajagine pesme, a ja sam skočio na stolicu da tati otpevam onu *Berlin*, verujući da će ga to oraspoložiti jer se u njoj spominje reč „ćale“.

*„Moj ćale je hteo pešaka do Berlina,
da uhvati lično Adolfa za uši,
a kada je stigao negde do Beča,
već su ga prestigli Ameri i Rusi...“*

– Ma koga ti, bre, zajebavaš, pederu jedan mali?! – dreknuo je tata.

Nisam odmah osetio bol. Prvo sam video samo pesnicu koja se velikom brzinom približava mom licu, pa jaku žutu svetlost, zatim je pod odskočio i lupio me u suprotnu stranu lica od one u koju me je otac udario. Topla, gusta tečnost, koja je imala sličan ukus kao onaj sirup koji mi je majka svakog jutra davala da me izleči od anemije, ispunila mi je usta. Poznati gvozdeni ukus me je umirio. Osetio sam da su mi i noge i ruke i trup preteški;

džabe sam pokušavao da izbacim gustu, lepljivu tečnost koja mi je ispunila usta. Tonuo sam...

Sad, kad se prisetim tog trenutka, shvatam koliko je smrt lepa. Neka toplina i opuštenost obliju telo i počneš da kliziš po glatkom i mekom u mir, u blaženstvo, u lepotu, u spokoj.

Da samo jedan jedini događaj u svom životu mogu da promenim, bio bi to taj kad mi je mama okrenula glavu na stranu da iz usta izađe krv koja je već počela da se sliva niz dušnik i da me guši.

Da samo jedan jedini događaj u svom životu mogu da promenim, ne bih ispljunuo tu krv.

Nipošto!

Mamine ruke su mi držale obraze, video sam njeno unezvereno lice; otac je vikao na dedu: „Ceo život sam zbog tebe najebavao, jedva sam se, bre, izborio da živim, a ti ni danas, fašisto jedan, ne možeš da se pomiriš s tim da ste vi izgubili rat, nego sada mene, ispravnog čoveka i komunistu, zajebevaš tako što mi od sina praviš ćerku?! Dokle bre više, mamu li vam milu? Dokle bre više?!“

Čuo sam, kao kroz polusan, i to da se taj neki dečak, o kom su pričali, već dve godine nenormalno ponaša, da se igra samo sa devojčicama i da, kad se deca u vrtiću svuku i odlože svoju garderobu, on prvi ustane, obuče nečiju haljinu i stane pred ogledalo. Tata je pričao da je tog dečaka zaticao obučenog u majčine suknje već od druge godine i da je taj dečak plakao dok ga je otac presvlačio u mušku odeću i terao ga da se igra loptom sa komšijskom decom. Da, svašta sam čuo o tom dečaku i baš mi ga je bilo žao.

VI

Sutradan se Dragan i zvanično preselio kod mene. Napustio je smeštaj koji je tri godine delio sa kolegom s posla: sobicu sa zajedničkim kupatilom na kraju hodnika i česmom na sredini zajedničkog dvorišta. Sve što ima spakovao je u jedan kofer i jednu kartonsku kutiju u koju je pre njegovog pokušaja bila zapakovana nečija mikrotalasna rerna. Presložila sam svoje stvari i u jedan deo regala poređala Draganovu odeću.

Moj život se preko noći od životarenja prostitutke na određeno vreme pretvorio u normalan život zaljubljene i voljene žene. Ustajala sam u pet ujutru, doterivala se, spremala svom dragom doručak i poljupcem ga ispraćala na posao. Potom bih odlazila na pijacu, zadovoljno birala najkvalitetnije povrće i meso i ribu prve kategorije, pa žurila kući da skuvam ručak.

- Mmmm, gulaš! – vikao bi Dragan još s vrata.
- Da, ali pogodi od čega.
- Teleći?
- Pogodio si, ljubavi moja.

Uživali smo u igri pogađanja koji sam mu specijalitet tog dana spremila. Smenjivale su se jagnjeća kapama, brodet od škarpine, teleća glava u škembe-tu, sarmice u vinovoj lozi...

Voleo je da ga ja izuvam kad dođe kući. To je za njega bio vrhunac privrženosti žene muškarcu. A meni nije bilo teško da mu udovoljim. Seo bi na tronožac, a ja bih klekla kraj njega, odvezivala mu pertle i skidala teške stare cipele od grube, ispucale kože. Zaječao bi od prijetnosti kada bih mu izmasirala stopala i prste, otečene od dugog stajanja.

– Znaš onaj vic kada Mujo namerno nosi tesne cipele, broj manje, iako ima para da kupi nove, pa kad ga Fata pita zašto to čini, on joj odgovori „Joj, meraka kad se izujem“?

Stalno me je zasmjavao pričajući mi viceve koje je tog dana čuo od kolega iz Gradskog zelenila. Zamišljala sam ih kako, dok šišaju travu i skupljaju pikavce i limenke kraj puta, šalama rasonode jedni druge i kikoću se kao dečaci na izviđačkoj ekskurziji.

Ja ne znam viceve. Moji poslovni partneri mi ih nikada nisu pričali. A i sutra će biti sedam dana kako ne radim, pa sve i da sam do tada sarađivala sve sa samim kraljevima komedije, ne bih se usudila da

Draganu pričam viceve, jer u Beogradu nema ničeg bajatijeg od prošlonedeljnog dobrog štosu.

Posle ručka bismo odspavali, a uveče jeli kokice i gledali filmove dok ne zaspimo zagrljeni.

*

Kada se nečujno iskrao i poslednji, sedmi dan Draganovog i mog medenog meseca, neka zebnja ušunjala mi se u kosti. Probdela sam celu noć privijena uz njegovo usnulo telo i gledala u budilnik čija se mala kazaljka približavala broju pet.

VII

– Danas počinjem da radim – saopštila sam mu dok sam servirala doručak.

Ćutke je pojeo pržena jaja sa slaninom.

– To je samo posao, Dragane, i ne menja ništa...

– Ništa ti nisam ni rekao.

Ćutke je popio i kafu.

Ovlaš me je poljubio pred vratima. U stvari, prebrzo je izmakao usne pa je ispalo kao da sam ja njega ovlaš poljubila. Krenula sam ponovo usnama ka njegovim. Okrenuo je glavu na stranu i izašao iz stana.

– Dođi u šest, ljubavi. Čekaće te ručak – izgovorila sam odglumljenim zvonkim glasom, praveći se da ne primećujem njegovu hladnoću.

*

U 18.00 kućom se širio miris pečenog pileta, a ja sam, sveže istuširana, završavala feniranje kose kada je Dragan pokucao.

Potrčala sam ka vratima i čvrsto ga zagrlila.

Seo je na tronožac, a ja sam klekla da ga izujem.

Odgurnuo me je nežno, ali odlučno.

– Pusti, sam ću. Ionako si, verovatno, do malopre klečala na kolenima – ujedao me je rećima.

Sklonila sam se i počela da postavljam sto.

Otvorio je frižider, uzeo pivo, seo za sto i nagnuo iz flaše.

Nakon nekoliko minuta odložio je praznu ambalažu na pločice ispred sudopere, uzeo novu flašu iz frižidera, u jednom cugu otpio pola, pogledao me i počeo:

– Znaš, hteo sam da dođem kući tek u ponoć. Da s drugarima u kafani pijem pivo, dok ti sediš ovde sa pečenim piletom i pitaš se gde li sam, s kim sam i šta radim.

– Pa što nisi?

– Zato što nemam pare za pivo! Tek za sedam dana dobijam platu, nemam, bre, ni za pivo. Na klupi sam sedeo od tri sata i nisam se pitao gde li si, s kim si i šta radiš. Ne, nisam se pitao, znao sam – u našem krevetu si i jebeš se s nekim majmunom. Pušiš mu, a posle ćeš tim ustima da me ljubiš i da žvaćeš piletinu. E, moja Goco. A ja sedim na klupi, čekam

da završiš, pa da dođem kući da te ljubim i jedem s tobom tu piletinu.

Ustala sam od stola i ponela stolicu, primakla je regalu, popela se i izvadila žuti džemper, razvila ga na krevetu, uzela s gomile dve novčanice od 50 evra i pružila mu ih:

– Evo ti, da imaš da odeš s drugarima na pivo dok ja radim.

– Jebote, koliko love imaš! Pa zašto se kurvaš kad si puna kô brod?!

– Ne kurvam se i nikada se nisam kurvala. I ne vređaj me više. Nisam kurva, samo se bavim prostitucijom. To je posao. Privremeni. I baviću se tom delatnošću dok ne skupim 7.000 evra. Toliko mi treba za operaciju – rekla sam vojnički odsečno. Onda je brada nekontrolisano počela da mi podrhtava, a knedla u grlu je toliko nabubrila i pritisla glasne žice da sam jedva izgovarala reči. Gorčina iz grla pela se uz bradu i obraze, a kad je došla do očiju, krenule su suze. Gorke, olovne, preteške.

VIII

– Jesi li ti zaboravio kako ja bijem? – pitao bi me otac svaki put kada bih pred polazak u školu izvukao nešto iz sestra Vesninog ormara da obučem.

– Nisam zaboravio – postićeno bih spuštao glavu, a suknje i roze majice vraćao na police. Izgovarao bih i: „Izvini, tata“, ali mi nije bilo jasno zbog čega mu se izvinjavam. I zašto sestri od tetke dopuštaju da se lepo oblači, a meni brane?! I zašto ja moram svakog meseca na šišanje, a sestra pušta kosu, plete pletenice i nosi konjski rep? Da li je to zato što je ona starija? Ili zato što je gost u našoj kući pa su fini prema njoj, kao što su uvek fini kada nam dođu gosti?

Meni se sve činilo da su gosti neki posebni, specijalni ljudi, mnogo bolji od nas običnih.

Onog trenutka kada bi najavili dolazak, mama bi uzimala usisivač i krpu da očisti prašinu, iako je pre samo dva dana detaljno sređivala kuću; a tata bi odlazio u

prodavnicu da kupi raznorazno piće. Tog dana se nije kuvao pasulj, grašak ili boranija. Ma kakvi! Pravila bi se torta i raspaljivao roštilj u dvorištu, ako bi mnogo gostiju odjednom došlo – peklo bi se jagnje ili prase. Svi bismo morali da obučemo najnoviju ili najskuplju garderobu i da glumimo da smo kulturni. Tata i mama su pričali tiše nego obično i smeškali se; i gostima, ali i jedno drugom. Smeškali su se čak i detetu gostu kada bi prosulo sok po belom stolnjaku, mazili bi ga po glavi i govorili: „Nema veze, dušo, oprae se.“ I često bi izgovarali: „Hvala“, „Molim“ i „Izvini, je l' ti nije teško da mi dodaš slanik?“

Počeo sam već da kapiram da su gosti vrsta inspektora koji dolaze u kuću da provere da li živiš dobro i bogato i jesi li ljubazan i kulturni.

Ali ni to mi nije davalo odgovor na pitanje zašto sestra Vesna sme da nosi dugu kosu i odeću za devojčice, a ja ne smem.

Kažu: „Kad porasteš, samo će ti se kazati.“

I kazalo mi se.

*

Na zvuk zvona koje je označilo kraj poslednjeg časa poslednjeg dana školske godine u šestom razredu i početak velikog raspusta, horski smo vrisnuli: „Uraaa!“ i istrčali na livadu iza školskog dvorišta.

– Svi bacite knjige i sveske ovde, na gomilu – komandovao je Jovan.

I svi su bacili.

– Čekajte, bre, ljudi, ne pravimo biblioteku, nego logorsku vatru! Otvorite te knjige, razbarušite stranice,

ne slažite ih, nego pobacajte u oblik kupe, da ima vazduha između...

I svi su prišli da, po Jovanovom uputstvu, naprave logorsku vatru.

Jovan je iščupao listove iz sredine svoje sveske za srpski, zgužvao ih i pružio meni. Od svih ljudi – baš meni!

– Pridrži ovo, Josipe.

Dok sam preuzimao hartiju, sreli su nam se pogledi i dodirnuli prsti. Neka snažna i nezaustavljiva sila uletela mi je u telo i ubrzala protok krvi, paralisa mozak i poremetila vid. Konture predmeta i ljudi postale su nejasne, obrisi su zatreperili, a boje se zamutile i stopile. Kao na profesionalnoj fotografiji iz časopisa na kojoj je jedan predmet izoštren, a ostali su mutni, kristalno jasno je zablistalo Jovanovo lice.

Danas kad u mislima prevrtim usporeni snimak tog događaja, vidim njegovo nasmevano lice, obasjano plamenom šibice koji primiče ka meni. Sledeća scena: zgužvana hartija u mojim rukama počinje da gori, plamen se širi, i pre nego što će mi opeći prste, Jovan je uzima i znalački gura u podnožje kupe napravljene od raskupanih knjiga. Drugari iz razreda prilaze vatri, kao Indijanci igraju oko nje, grle se i pevaju: „*Au, što je škola zgodna, leći lenjost i samoću, kô da mi je kuća rodna, šteta što ne radi noću...*“, a ja samo u Jovana gledam. Kao u transu.

Krajičkom oka vidim devojčice koje plaču jer se jedna drugarica seli u drugi kraj Valjeva i od septembra polazi u drugu školu. Jovan im prilazi da ih uteši i ohrabri, priča im nešto pametno, onim svojim ravnim tonom, umirujuće ravnim tonom, onakvim kakvim uvek priča... i one prestaju da plaču. Osmehuju se i grle ga. I on se osmehuje.

Njima se osmehuje, tim nepodšišanim devojkicama, nezarođenim u široke dukserice, farmerke i patike. Osmehuje se devojkicama kojima su očevi dozvolili da obuku elegantne haljine i obuju lakovane cipelice za svečanost povodom poslednjeg dana u školi. Tim lepo obučenim devojkicama se osmehuje.

Nekoliko metara dalje, dečaci igraju „tapke“, kockaju se u sličice fudbalera tako što dlanom udare položenu sličicu, pa ako se okrene onda je osvajaju.

A ja? Podšišan, obučen i obuven kao neki dečak stojim na onom istom mestu na kojem me je Jovan ostavio. Ni levo, ni desno. Ukopan.

– Ajmo na pišanje! – dovikuju dečaci i čekaju Jovana.

– Ajde i ti, Tito! – zovu me, a ja i dalje stojim kao ukopan.

Jovan se odvaja od devojkica i kreće ka dečacima; nisam mu baš usput, bliže bi mu bilo da im dođe sa druge strane vatre, ali on ipak kreće daljim putem, prilazi meni, uzima me za ruku i vodi...

– Hajde, Josipe, da se takmičimo ko može dalje da dobaci – opet me gleda i smeje se, a ja bih sve učinio samo da taj pogled zauvek zadrži na meni.

Penjemo se na brdašce, petnaestak dečaka, Jovan i ja. Stajemo u liniju. Oni otkopčavaju kaiševe, svlače pantalone i gaće, uzimaju kurčeve u ruke, blago savijaju noge u kolenima, izvijaju leđa unazad, nišane i počinju da pišaju... I Jovan isto radi, pa radim i ja.

– Čekajteee! – dovikuju devojkice i dotrčavaju. – Hoćemo i mi da se takmičimo.

One dižu suknje i spuštaju se u čučanj.

A onda sledi šok i trenutak najbolnijeg otrežnjenja. Dečaci imaju kurac, a devojkice nemaju!!!

Devojkice nemaju ovaj komad mesa koji držim u ruci!

Dečaci vrište i hvale se rezultatima: „Dva metra!“, „Tri metra!“; izabrana je i pobednica među devojkicama. A ja ispuštam to strano telo iz ruku i gledam kako iz mesnatog creva nekontrolisano izlazi mlaz mokraće i pada po spuštenim farmerkama.

– Tito se upišao! Tito se upišao! – smenjuju se muški i ženski glasovi, a ja čujem samo jedan, Jovanov.

– Ajmo kući, Josipe – šapuće, tela primaknutog uz moje. – Navuci pantalone, idemo zajedno kući.

Izvršavam naredbe kao hipnotisan; dižem mokre, upišane farmerke, zakopčavam kaiš utrnutim prstima koji kao da nisu moji.

Jovan strpljivo čeka. Krećemo zaobilaznim putem, sa druge strane škole, da nas ne vide drugari. Dečaci upravo zadirkuju devojkice na temu koja nosi gaćice koje boje, a one ciče i smeju se dok se nas dvojica iskradamo.

Mrak je. Ćutimo dok idemo ka mojoj kući. Jovanova je na drugom kraju naselja. Želi da me otprati. Da otprati mene ovako groznog. Mene upišanog. Mene s kurcem. Mene koji više ne uspevam toliko jako da izbečim oči da bih zadržao suze. Slivaju se niz obraze, a ja ne smem da podignem šaku ka licu da ih obrišem, da me pokret ne ofira. Koračam, a teške, mokre farmerke lepe se za butine i usporavaju mi hod. Jovan okreće glavu na drugu stranu ka jednoj udžerici, a ja koristim priliku da brzo, u jednom potezu, prebrišem mokro lice.

Okreće glavu ka meni. Ne stižem ni da pomislim na to koliko mu je lice lepo pod svetlom ulične svetiljke...

– Tužan sam – poverava se, a meni se čini da celo Valjevo čuje moje srce koje počinje da skače u grudima. – Mnogo sam tužan, Josipe. Spalili smo one knjige, umesto da ih damo petacima čiji su roditelji siromašni i nemaju pare da im kupe udžbenike za šesti razred.

Iscrpljen od plakanja, te noći sam zaspao sa dva uznemirujuća saznanja: ja sam muškarac i ja sam zaljubljen u Jovana.

IX

Kada sam se tog leta i treći put probudio upišan, otac je samo besno odmahnuo glavom, pogledao u majku i procedio kroz zube:

– Ovo dete stvarno nije nizašta! Sa trinaest godina piša u krevet!

Zaplakao sam.

– Šta plačeš kô plačipička?! – viknuo je tata, a majka se isprečila između nas dvojice da me ne bi udario.

Mehanički sam obrisao suze, tiho izgovorio: „Izvini, tata“, pognuo ramena i spustio glavu. I godinama nakon toga nisam se uspravio. Nastavio sam da se provlačim kroz život tako polupogrbljen, trudeći se da budem što manje upadljiv. Da ne bodem oči ovakav, drugačiji i nakazan.

Osećao sam se kao vanzemaljac iz filma *Osmi putnik*, kao to strano telo koje iskače iz stomaka ljudi. Samo što sam ja celo svoje telo doživljavao kao strano, kao velikog vanzemaljca iz kojeg sam povremeno iskakao ja.

Kada bi roditelji otišli na posao, šminkao sam se, lakirao nokte, oblačio mamine i sestra Vesnine suknje...

Iako nismo često razgovarali, niti se poveravali jedno drugom, sestra Vesna i ja sklopili smo neku vrstu saveza i napravili prećutni dogovor o nenapadanju. Ja sam od roditelja i ostale familije krio da ona puši, a ona ne samo što je krila da ja oblačim žensku odeću, već mi je dopuštala da se poslužim stvarima iz njenog ormara.

Tako lepo odeven, sate sam provodio ispred ogledala. Maramu sam pričvršćivao šnalama i puštao je da mi pada niz leđa. Zamišljao sam da je to duga kosa.

Priželjkivao sam da tako lep i doteran izađem na ulicu da me ljudi vide. Da celom svetu pokažem da sam žensko. Da sam žensko uprkos tom mesnatom crevcetu koje je nekom strašnom greškom prirode izraslo među mojim nogama.

A najviše od svega želeo sam da me vidi Jovan.

*

– Josipeeee! Ooo, Josipeeee! – kroz otvoren prozor čuo sam dobro poznati glas. Jovanov. Provirio sam, a on se zasmejao kada me je ugledao.

– Ej, zašto si se tako obukao? Ideš li na maskenbal?

– Ma, nešto se zezam po kući – postideno sam prošaputao.

– Ajmo u ribu! – uzviknuo je držeći u ruci dva štapa za pecanje.

Na brzaka sam svukao žensku garderobu, maskirao se u muškarca i istrčao iz kuće.

Otišli smo na reku Gradac. Jovan je zakačio osušenu mušicu na udicu, vešto zabacio i već nakon nekoliko minuta izvukao pastrmku. Dok se koprcala u njegovim

rukama jasno sam video bol i strah u njenim očima. Jovan je pažljivo izvukao udicu, prineo ribu usnama, poljubio je i vratio u vodu.

Ceo svoj dosadašnji bedni život menjao bih za minut života te pastrmke, minut koji je provela u Jovanovim rukama.

– Prezirem lovce jer su to ljudi koji ubijaju iz zadovoljstva – objašnjavao mi je. – Verovatno bi mnogi od njih ubijali i ljude da je to zakonom dozvoljeno. Verujem da ih samo strah od zatvora sprečava u tome. Životinje ubijaju druge životinje da bi se prehranile, čovek ubija i kad nije gladan. Čovek ubija jer voli da ubija.

*

Baš tog leta, besneo je rat u bivšoj Jugoslaviji. Često sam razmišljao o Jovanovoj priči i zaključio kako životinje napokon mogu da odahnu, jer se ljudi ubijaju između sebe. Te 1993. godine po Valjevu se prepričavala anegdota o jednom crncu unproforcu.

Kada se vratio u svoje zabačeno selo u Africi, meštani, inače ljudožderi, pitali su ga gde je bio.

– Bio sam na Balkanu, u Bosni i Hercegovini, i ne mogu da se čudom načudim.

– Zašto? Šta ima tamo? – pitali su ljudi iz njegovog plemena.

– Ima Srba, Muslimana i Hrvata.

– Pa, šta rade?

– Kolju jedni druge.

– Kolju? Pa, šta je tu čudno?!

– Kolju, al' ne jedu!

X

– Volim te, Goco. Mnogo. Volim te više od sebe. Više od ovog mog bednog života. Kada sam izgubio svaku nadu da ovog čistača ulica, siroče bez kućeta i maćeta iko može da zavoli, pojavila si se ti i napravila mi bajku od života – govorio je Dragan klečeći preda mnom. Sedela sam na krevetu, a on me je obgrlio rukama oko nogu i počeo da priča o detinjstvu.

– U selu kraj Pančeva živeli smo očeva majka, tata, mama i ja. Otac je bio šef, a majka službenica u velikoj državnoj firmi. Imali smo lepu kuću, dovoljno novca... Bio sam i nahranjen i obučen, išao na engleski, u muzičku školu, trenirao košarku... Nije mi falilo ništa osim mira. Bar jednom nedeljno, uglavnom kad popije, otac je tukao majku. Ako bismo baba i ja pokušali da je zaštitimo, izbacivao bi nas napolje i zaključavao vrata. Sklanjali smo se u šupu i odatle slušali majčine krike i plač.

– O, Bože... Pa zašto niste zvali policiju?

– Baba nije dala. „Šta će svet da kaže?!“ Bilo je sramota da komšiluk sazna šta se dešava u kući. Pred svetom smo delovali kao srećna porodica i ni po koju cenu nismo želeli da pokvarimo tu lepu sliku. I tako sve do one noći kada je otac ubio majku i otišao u zatvor. Nikada ga posle toga nisam video. On je po izlasku na slobodu pokušavao da me nađe u domu za nezbrinutu decu gde sam završio nakon babine smrti, ali ja nisam hteo ni da čujem za njega.

– I, ništa ne znaš o ocu?

– Znam. Svašta sam kasnije saznao... – uzdahnuo je Dragan. – Oca nisu privlačile žene nego muškarci. Majku nikada nije voleo, oženio se jer ga je baba naterala, jer to tako treba, jer se od muškarca očekuje da se oženi i osnuje porodicu – kazao mi je Dragan, a ja sam mu pričala o nekoliko prikrivenih, neostvarenih homoseksualaca koje sam poznavala. I oni su pristali da se ožene radi reda i zbog sveta. Isfrustrirani, jer žive lažnim životom, jer glume da su ono što nisu, i oni tuku svoje žene kao da su im one krive što nisu imali hrabrosti da žive onako kako njihovo biće traži, a ne onako kako društvo očekuje.

– Duboko verujem, Dragane, da su mnogi muškarci koji tuku svoje žene latentni homoseksualci, baš kao i oni koji po ulici napadaju i vređaju gejeve. Kad tuku pедера, oni u stvari tuku svoju želju za njim.

– Kako si ti pametna, moja Goco. Kako sve znaš i razumeš, poznaješ i najskrivenije mračne podrumе ljudske duše.

– To je zato što sam imala snage da siđem u podrum svoje duše i upalim svetlo.

– Ti si savršena. Potpuno savršena. Volim te najviše na svetu, a voleo bih te još više da ne radiš taj grozni posao.

– Moram, mili. Moram. Ne možeš ni da zamisliš kako mi je teško da trpim svakog perverznoг skota koji dođe da se na meni iživljava. Da mi radi sve ono što rođenoј ženi ne sme ni da pomene. Znaš li šta sve ti kvazimačo-muškarci traže od mene?! Sramota me je i da ti pričam šta moram da radim da bih zaradila pare. I još da glumim da uživam u tome! Lakše bi mi, bre, bilo da perem klozete. Znaš li koja je razlika između klozeta i obraza? Klozet se može oprati!

– Ne plači, Goco. Ne plači, ljubavi moja. Oprosti mi što sam ljubomoran. Znam da je to samo posao i želim da verujem da ne osećaš ništa dok radiš, ali razumi i mene i moj strah da će te neki drugi muškarac jebati bolje od mene, da će ti doći odmorniji i mirišljaviji od ovog bednog čistača ulica; doći će ti nasmejaniји, sa manje problema i sa više para; lagaće te da si najlepša i najbolja na svetu, a ti ćeš, kô i svako žensko, poverovati u to. Razumi moj strah da će te neko zbog lične zabave i takmičarskog duha svesno i namerno osvajati i osvajati, krotićе te sve dok te

ne ukroti i ne pripitomi, a onda će te zapišati tek da obeleži teritoriju, pa će se pohvaliti drugarima u kafani da te je jebao.

– I šutnuće me. Sažvakaće me i ispljunuti. Ispljunuće me jer se ljudsko meso ne jede. Bar da sam jelen, pa da moje rogove okači na zid u dnevnoj sobi. Bar za ukras da mu služim! Ali za razliku od ostale divljači, žene su trofej koji se nakon pobede u lovu nikom više ne pokazuje. Znam. Sve sam to doživela. Ljubav sam već nekoliko puta preležala na nogama. Stekla sam imunitet. Znaš li kako se pravi serum protiv zmijskog otrova?

– Kako?

– Tako što otrov zmiје ušpricaju konju u krv. Konj ima jak organizam i nakon nekog vremena stvori antitela, odbranu od otrova. Onda tom konju vade krv i od nje prave serum pa daju ljudima koje je ujela zmija. Kada bi samo bilo moguće, donirala bih ovu svoju krv svim ženama koje je za srce ujela zmija koju su u nedrima čuvalе.

– Pa ti si onda vakcinisana i protiv mene!

– Ti si drugo, Dragane. Ušao si u moje srce, zaključao vrata iznutra i progutao ključ. Pa sad niti ko može da uđe unutra, niti ti možeš da izađeš napo-lje. Izaći ćeš samo ako napraviš sranje...

– Kako?! Ha-ha-ha-ha... Ako napravim sranje, israču ključ i otključati bravu! Kako si ti duhovita!

– Nisam duhovita, ovog puta sam banalna...

– Ali si prepametna! Ti si najpametnija žena, ma, najpametniji čovek kog znam. Toliko toga znaš o ljudima i o životinjama.

– Ništa ne znam o ljudima. Što ih bolje upoznajem, sve ih manje poznajem. Ljudi se menjaju, mahom nagore. O životinjama znam, deda me je naučio.

– Deda je bio stočar?

– Ne, deda je bio dreser u cirkusu. Lav mu je jeo iz ruke, ali žena nikada! Zato je moju baku i obožavao. Umro je u želji da je osvoji i da je ima celu. I imao ju je, od prvog dana, ali mu ona to nikada nije pokazala.

XI

Nakon onog mušičarenja na reci, Jovana do kraja leta nisam video. Tri puta sam mu dolazio pred kuću da ga zovem na pecanje, ali je njegova baka uvek govorila da je sa roditeljima na moru, ili sa stricem i strinom na Zlatiboru.

Brojao sam dane do početka školske godine i, kako koji prođe, precrtavao flomasterom taj datum na zidnom kalendaru.

Samo sam na Jovana mislio. On je bio prva misao ujutru kada se probudim. Sa njegovim likom sam i zaspivao.

*

U septembru su devojčicama porasle sise, a meni su porasli brkovi.

I Jovanu su porasli brkovi. Ali moji su – gle ironije – bili veći!

Dok sam penom i brijačem uklanjao te grozne dlačice kojih sam se užasavao, naišao je otac i potapšao me po ramenu:

– Josipe, postao si pravi muškarac.

Bio je ponosan što je njegov sin počeo da se brije, što dobija muško obličje, a ja sam pristao da glumim muškarca zbog mira u kući. Bio sam potpuno svestan da nema šanse da mu objasnim da sam žensko i da je priroda napravila neoprostivu grešku kada mi je dodelila ovakvo telo.

Ušao sam u taj prokleti pubertet, pa je iz dana u dan moje telo postajalo sve grublje i nakaznije. Umesto u kukovima, raširio sam se u ramenima, a na grudima umesto sisa – porasle su mi dlake.

Svakodnevno sam mučio sebe pitanjima kako je moguće da se tako nešto desi i zašto baš meni. Zarobljen u sopstvenom telu, osećao sam se kao zatvorenik u samici. Osuđen bez zločina, robijao sam svoj život.

I verovatno bih potpuno psihički skrenuo da u jednoj emisiji na televiziji nisam video prilog o ljudima koji pomoću operacija menjaju pol. Lekar iz Beograda pričao je o hormonima koje ti ljudi dobijaju, o priprema i samoj hirurškoj intervenciji, a mene je u trenutku ogrejalo sunce. Doneo sam najvažniju odluku u životu: kad napunim osamnaest godina i postanem punoletan, otići ću u Beograd na operaciju. Moja robija, dakle, nije doživotna. Za šest godina biću slobodan čovek, za šest godina biću žena.

*

U Jovana sam se iz dana u dan sve više zaljubljuvao. Dolazio sam u školu i po pola sata pre početka nastave, sedeo u dvorištu i ushićeno iščekivao da se pojavi na

kapiji. Gledao sam ga dok me ne gleda i brzo skretao pogled kada bi okrenuo glavu ka meni.

– Zašto me stalno gledaš? – pitao me je na velikom odmoru.

– Zato što si lep.

– I ti si lep – uzvratio je i potapšao me po ramenu, a ja sam osetio kako mi srce skače u grudima, a obrazi gore.

I što je najgore, od svakog njegovog dodira raslo bi mi, bujalo i pulsiralo ono crevce između nogu. Počeo sam da nosim široke farmerke i dugačke džakaste dukserice koje prekrivaju prepone i skrivaju nepristojnu nabrekliinu ispod donjeg stomaka, tu jezivu anomaliju koja me je unakazila.

Gadio sam se svog tela, stideo sam ga se. Mrzeo sam sebe, a svi ostali su mrzeli mene i to je bilo jedino zajedničko mojim školskim drugarima i meni.

Umesto Tito, počeli su da me zovu „peder“. Jednom su preko cele školske klupe za kojom sam sedeo crnim markerom nacrtali veliki muški polni organ i onda prijavili razrednoj da sam to ja učinio.

– Josip je to crtao, videli smo ga! On to voli, zato i crta. On je peder! – uglas su vikali i lagali razrednu, a ja sam plaćući tiho ponavljao:

– Nisam ja, nisam ja...

Sutradan je tetkica to obrisala acetonom, ali se već prekosutra pojavio isti crtež i rečenica: „Josip peder voli kurac!“

Razredna je sazvala sastanak razredne zajednice, a Jovan, predsednik odeljenja, rekao je pred svima da ja to nisam učinio, da mene sve to veoma pogađa i da nije lepo što me „pojedinci vređaju i muče“. U svoj svojoj

nesreći osetio sam sreću što je moj vitez Jovan stao na moju stranu i što me brani.

Zamolio je razrednu i da nikoga ne kazni zbog ovog incidenta, ali da svaki đak ponaosob da časnu reč da ovo više neće raditi.

I stvarno, prestali su da crtaju i pišu po mojoj klupi. Ali, počeli su da čine još gore stvari.

XII

Jednom su mi u školsku torbu ubacili tri bubašvabe koje su izašle kada sam stigao kući i krenule da mile po sobi. Užasnuto sam kriknuo i u agoniji počeo da skačem i vrištim, unezvereno mašući rukama.

Ne, nisam se uplašio buba; iako brojnije, mnogo su manje od mene. Uplašio sam se dece koja su mi te bube stavila u torbu.

Ušao je deda. Pomazio me je po glavi, a zatim se sagnuo, uhvatio jednu bubašvabu i držeći je palcem i kažiprstom okrenuo je ka sijalici.

Buba je, onako na leđa okrenuta i zarobljena između dedinih prstiju, prvo brzo mlatarala nogama pokušavajući da se oslobodi, a zatim se potpuno umirila.

– Vidiš li kako je pametna? Prvo je krenula da se oslobodi na jedini način za koji zna, a kada je shvatila da tako neće uspeti, umirila se dok ne razmisli i ne nađe bolje rešenje. Bubašvabe su najpametnija bića na planeti Zemlji. Šta? Ne veruješ?

– Pa... prvi put čujem za to. Kažu da su pametni psi i šimpanze; kaže se i „pametna kô pčela“.

– Ko je to proglasio?! Čovek! Čovek koji je sam sebe proklamovao u najpametnije biće na planeti Zemlji, pa je tako superioran počeo da sudi i o pameti ostalih stvorenja. Tako je dodelio inteligenciju psu koji mu je najverniji sluga, pčeli koja ga hrani medom, a on joj zauzvrat zimi u košnicu uvaljuje običan šećer; majmunu koji ga zabavlja. Sve jednim podanicima. A one životinje koje ga ne konstatuju i koje gledaju svoja posla, one koje ga ne slušaju proglasio je glupima. Što, kad je tako pametan, čovek vuku ne pogleda u oči?

– Vuku?

– Da, vuku. Ne sme ni direktno u oči da ga pogleda, nego samo preko nišana. Tu najstrašniju i najsravniju priču o našoj vrsti ispričaću ti kad porasteš.

– Ali, deda, zašto misliš da su bubašvabe najpametnije?

– Ne mislim, sine. Znam. Ni o jednom čoveku, ni o jednom stvoru ne može definiciju dati neko drugi. Može da misli ko šta hoće. O svakom od nas govore samo naša sopstvena dela, naši rezultati. Čitao si da su dinosauri izumrli?

– Da, deda.

– E, pa, vidiš, dinosauri su bili veoma veliki i jaki. Strah i trepet! Sve životinje su ih se plašile. Ali oni nisu bili mnogo pametni. Imali su snažno telo i malecki mozak. Elem, dinosauri su izumrli, a bubašvabe su preživele. Da, da, preživeli su ti čuveni preci ovog boljeg stvorenja od mene, ovog koje držim među prstima i imam priliku da ga maltretiram samo zato što sam krupniji od njega.

Bubašvabe mogu da opstanu mesec dana bez hrane i vode; jedu plastiku, sapun, čak i lepak. Ako im odsečeš glavu, umreće tek nakon sedam dana, i to od gladi. Neke bubašvabe žive čak i u aktivnim vulkanima. Izuzetno su otporne na radijaciju, tako da će sasvim sigurno preživeti i treći svetski, nuklearni rat. I sad mi ti, Josipe, kaži ko je pametniji. Čovek koji je napravio atomsku bombu da bi ubio druge pripadnike svoje vrste, a samim tim i sebe, pošto – gle čuda! – svi živimo na istoj planeti, ili bubašvaba koja odozdo posmatra šta čovek radi i unapred sprema odbrambene mehanizme da bi sebe i svoju vrstu zaštitila od narednog pametnog poteza bića koje je sebe proglasilo za najsuperiornije na planeti.

– Deda, hajde da ove bubašvabe iznesemo u baštu.

– Hajde, sine – izgovorio je na srpskom jeziku, naglo prekinuvši naš razgovor na italijanskom. Osetio je da se otac šunja oko vrata.